

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่ อำเภอบางกรวย ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย
จังหวัดนนทบุรี

คำนำ

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่อำเภอบางกรวย จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรของอำเภอบางกรวย โดยรวบรวมข้อมูลจากกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ประจำตำบล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนชุมชนและแผนพัฒนาระดับท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย มาตรการและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน และสอดคล้องกับปัญหาความต้องการ สถานการณ์ด้านการเกษตรของชุมชน เพื่อให้ช่วยกันคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ บนข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาการเกษตรในภาพรวมของตำบลร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนต่อไป

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับอำเภอนี้ จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับตำบลและโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ของแต่ละตำบลในอำเภอบางกรวย ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรได้เป็นอย่างดีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๗
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๘
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๘
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๘
๑.๒ อาณาเขต	๘
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๙
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๑๐
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๐
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๐
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๑๑
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ฤดูกาล	๑๓
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๓
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๓
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๓
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๔
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๕
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๕
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๕
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๖
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	๑๗
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๗
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๘
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	๑๙
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๙
๑.๑ เกษตรกร	๑๙
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๘
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๘
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๘
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๘
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๐
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๑
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๓๒
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๒
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๓
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๔
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๕
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๕
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๖
บรรณานุกรม	๓๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	รายละเอียด	หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๙
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๑๐
๓	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๓
๔	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๓
๕	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๕
๖	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๖
๗	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๖
๘	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๗
๙	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๘
๑๐	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๘
๑๑	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๙
๑๒	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๒๐
๑๓	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๒๐
๑๔	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๒๐
๑๕	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๒๐
๑๖	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๑
๑๗	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๒
๑๘	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๒
๑๙	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๔
๒๐	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๕
๒๑	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๕
๒๒	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๖
๒๓	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๖
๒๔	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๗
๒๕	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๗
๒๖	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน	๒๘
๒๗	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน	๒๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	รายละเอียด	หน้า
๒๘	แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียนตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๙
๒๙	แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘	๓๒
๓๐	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๓
๓๑	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๓
๓๒	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอบางกรวย	๓๔
๓๓	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๕
๓๔	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๓๖

สารบัญภาพ

ภาพที่	รายละเอียด	หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอบางกรวย	๙
๒	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอบางกรวย	๑๑
๓	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอบางกรวย	๑๒
๔	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอบางกรวย	๑๗
๕	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน	๒๘
๖	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๙
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๐
๘	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๑
๙	แสดงวิธีการตลาดอำเภอบางกรวย	๓๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอบางกรวย เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี มีพื้นที่อยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา จัดตั้งเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๗ เดิมเรียกว่า “อำเภอบางใหญ่” โดยอาคารที่ว่าการอำเภอเดิมตั้งอยู่ในเขตที่ดินของวัดชลอ ริมคลองบางกอกน้อย ตำบลวัดกระโจม ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ตำบลวัดชลอ

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ ทางราชการได้พิจารณาเห็นว่า อำเภอบางใหญ่ มีเขตการปกครองกว้างขวาง เจ้าหน้าที่ของทางราชการไม่สามารถดูแลทั่วถึง จึงได้แบ่งพื้นที่เขตการปกครองทางด้านเหนือ แล้วจัดตั้งเป็น “กิ่งอำเภอบางแม่นาง” ขึ้นกับอำเภอบางใหญ่ จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๖๔ จึงได้ยกฐานะกิ่งอำเภอบางแม่นางขึ้นเป็นอำเภอ แยกการปกครองไปจากอำเภอบางใหญ่ โดยใช้ชื่อว่า “อำเภอบางแม่นาง” และเนื่องจากอาณาเขตของอำเภอบางใหญ่สมัยก่อนนั้น เป็นรูปแหลมคล้ายกรวยยื่นออกไปทางแม่น้ำเจ้าพระยา คนส่วนมากเรียกเล่นๆ ว่า หัวแหลมบ้าง กรวยบ้าง ประกอบกับมีต้นกรวยขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อจากอำเภอบางใหญ่มาเป็นอำเภอบางกรวย เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๓ แล้วหลังจากนั้น ก็ได้มีการเปลี่ยนชื่ออำเภอบางแม่นางมาเป็นอำเภอบางใหญ่แทนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากตัวอาคารที่ว่าการอำเภอหลังเก่าเป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๗ และได้ใช้งานมาเป็นระยะเวลานาน มีความชำรุดทรุดโทรม ประกอบกับมีบริเวณคับแคบ ไม่สะดวกในการปฏิบัติงานและติดต่อราชการของประชาชน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ นายสาโรช ศักมาตย์ นายอำเภอบางกรวยในขณะนั้น จึงได้ริเริ่มการจัดหาที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอบางกรวยหลังใหม่ โดยได้ที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์บริเวณคลองบางกอกน้อย ฝั่งตรงข้ามที่ว่าการอำเภอหลังเก่าและตั้งอยู่ถนนสายบางกรวย – จงหนอม หมู่ที่ ๘ ตำบลวัดชลอ เป็นบริเวณที่ก่อสร้าง และดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอบางกรวยหลังใหม่ จนแล้วเสร็จ สามารถเปิดทำการให้บริการประชาชนได้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒ และกระทำพิธีเปิดอาคารอย่างเป็นทางการ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จมาเป็นองค์ประธาน เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๓ และได้ใช้ต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้

อำเภอบางกรวยเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ทั้งหมด ๕๗.๔๑ ตารางกิโลเมตร ประมาณ ๒๖,๕๘๐ ไร่ และมีประชากรรวม ๑๕๒,๕๐๐ คน มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๓,๒๐๗.๓๓ ไร่ ครั้วเรือนเกษตรกร ๑,๐๑๑ ครั้วเรือน ซึ่งอำเภอบางกรวยมีพืชเศรษฐกิจสำคัญ คือ ข้าวและทุเรียน ซึ่งข้าวมียพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๓๙๖.๐๗ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจำนวน ๒๔ ราย และทุเรียนมีพื้นที่ปลูกทั้งหมด ๑๐๓.๕๙ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนจำนวน ๑๔๘ ราย

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอบางกรวย มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบางใหญ่ และอำเภอเมืองนนทบุรี
- ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอเมืองนนทบุรี และเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร
มีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวแบ่งเขต
- ทิศใต้	ติดต่อกับเขตตลิ่งชันและเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
มีคลองมหาสวัสดิ์ คลองบางกอกน้อย และทางรถไฟสายใต้เป็นแนวแบ่งเขต
- ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีคลองนราภิรมย์เป็นแนวแบ่งเขต

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลจำนวน ๔ แห่ง
ตำบล จำนวน ๓ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตำบล หมู่ที่	ตำบล วัดชลอ	ตำบล บางกรวย	ตำบล บางสีทอง	ตำบล บางขนุน	ตำบล บางขุนกอง	ตำบล มหาสวัสดิ์	ตำบล บางคูเวียง	ตำบล ปลาย บาง	ตำบล ศาลากลาง
๑	วัดสวนใหญ่	ปลายคลอง บางละมุด	วัดไทร	บางขนุน	คลอง บางขุนกอง	บ้าน วัดหูช้าง	คลอง ชื่อกวาง	ศรีประวัตติ	คลอง ปลายบาง
๒	วัดชลอ	วัดลุ่ม	วัดบาง อ้อยช้าง	ตากแดด	ซอกพลู	บ้านต้นโพธิ์	คลอง ชื่อกวาง	คลอง ปลายบาง	ประตูน้ำ ฉิมพลี
๓	คลองขวาง	วัดลุ่ม	วัดแดง ประชา ราษฎร์	วัดสัก	วัดไทย เจริญ	คลองขวาง	คูเวียง	ตลาดวัด ศรีประวัตติ	คลองบางนา
๔	วัดสนามนอก	วัดลุ่ม	วัดรวก	คลองวัดสัก	บางไถ	โรงหมู	บางค้อ	หัวคุนอก	คลอง มหาสวัสดิ์
๕	ปากคลอง วัดสนาม	วัดลุ่ม	บางสีทอง	พระธาตุ	อุทยาน	สวนผัก	คลอง บางนา	หัวคูใน	คลอง นภาภิรมย์

ตำบล หมู่ที่	ตำบล วัดชลอ	ตำบล บางกรวย	ตำบล บางสีทอง	ตำบล บางขุน	ตำบล บางขุนกอง	ตำบล มหาสวัสดิ์	ตำบล บางคูเวียง	ตำบล ปลาย บาง	ตำบล ศาลากลาง
๖	พระธาตุ	วัดโพธิ์เผือก	-	-	คลอง บางรวนก	คลอง ชื้อขวาง	คลอง บางนา	-	-
๗	วัดพิบูลทอง	วัดสำโรง	-	-	-	บางรวนก	คลอง บางนา	-	-
๘	ใต้วัดเกตุ	บางกรวย	-	-	-	-	-	-	-
๙	ข้าวสาร	ภาณุรังษี	-	-	-	-	-	-	-
๑๐	บางโอ	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
วัดชลอ	๒,๘๖๒	-	๑	๑๐	๙,๘๐๐
บางกรวย	๑,๘๔๔	-		๙	๑๑,๒๐๐
บางสีทอง	๒,๒๑๒	-	๑	๕	๗,๑๐๐
บางขุน	๑,๘๑๒	๑	-	๕	๒,๘๐๐
บางขุนกอง	๒,๒๑๙	๑	-	๖	๔,๕๐๐
บางคูเวียง	๒,๗๑๒	-	๑	๗	๔,๒๐๐
มหาสวัสดิ์	๔,๗๑๙	๑		๗	๑๐,๙๐๐
ปลายบาง	๓,๖๕๖	-		๕	๙,๕๐๐
ศาลากลาง	๔,๕๔๔	-	๑	๖	๘,๒๐๐
รวม	๒๖,๕๘๐	๓	๔	๖๐	๖๘,๒๐๐

ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๙

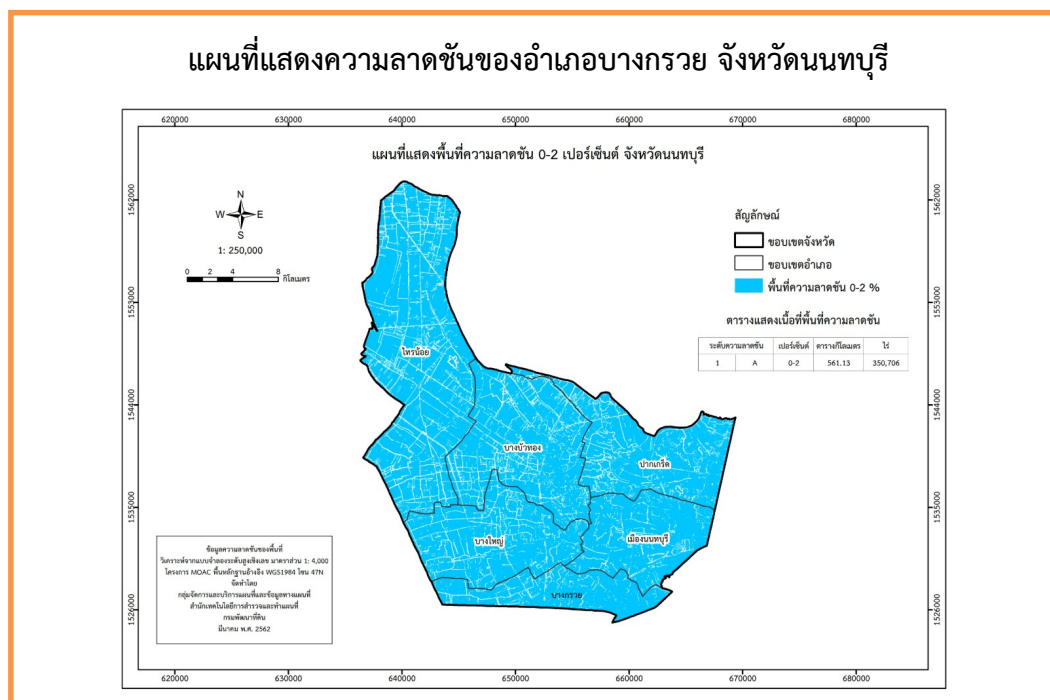
๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอบางกรวย มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ ดังนั้นจึงเป็นผลทำให้พื้นที่สีเขียวเกษตรกรรม หรือสีเขียวที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของอำเภอมีย่านน้อยหรือแทบจะไม่มี ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เนื่องจากพื้นที่ที่มีจำกัด และส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้เป็นที่อยู่อาศัย ทำการเกษตร และสร้างโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอบางกรวย เป็นพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ การกระจายตัวของพื้นที่มีลักษณะต่อเนื่องครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งอำเภอ มีการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีบางส่วนเป็นโรงงานอุตสาหกรรม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทางด้านตะวันออก พื้นที่มีน้ำขังตลอดปี มีลำคลองเป็นจำนวนมากกระจายอยู่เต็มพื้นที่ ลำคลองที่สำคัญที่ใช้เพื่อการเกษตรกรรมและการคมนาคม ได้แก่ คลองบางกรวย คลองบางสีทอง คลองบางกอน้อย คลองบางคูเวียง คลองบางรวนก คลองชื้อขวาง คลองบางโพธิ์เผือก คลองปลายบาง

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอบางกรวย มีกลุ่มชุดดินเหมาะกับการปลูกพืช จำนวน ๓ กลุ่มชุดดิน ประกอบด้วย กลุ่มชุดดินที่ ๒ ชุดดินบางเขน กลุ่มชุดดินที่ ๓ ชุดดินบางกอก และกลุ่มชุดดินที่ ๘ ชุดดินนนทบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๒

ชุดดิน : บางเขน

ลักษณะเด่น : ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้มมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐) ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีเทาถึงสีเทาปนน้ำตาลอ่อน จุดประสีน้ำตาลแก่ ดินบนมีสีเทาเข้มหรือสีดำ มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว มีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๖.๕) มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาลและสีแดงดินล่างลึกถึงไปจะพบดินเลนสีน้ำตาล มีปริมาณกำมะถันต่ำ จะพบรอยอุ้งและผลึกยิปซัม ชุดดินที่คล้ายคลึงกัน ชุดดินบางกอก ชุดดินดินอยุธยา ชุดดินฉะเชิงเทรา และชุดดินบางเลน

ปัญหา : ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ มีน้ำท่วมในฤดูฝน ลึก ๕๐ ซม. นาน ๓-๔ เดือน

แนวทางการจัดการ : ในการใช้ประโยชน์ ทำนา ถ้าปลูกพืชผักตลอดจนผลไม้ต่างๆ จำเป็นต้องยกทรงให้สูงพื้นน้ำท่วม ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อให้ผลผลิตดีขึ้น

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓

ชุดดิน : บางกอก

ลักษณะเด่น : ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนจากน้ำทะเลและน้ำกร่อยบนที่ลุ่มราบน้ำเค็มท่วมถึง สภาพพื้นที่ที่พบมีลักษณะราบเรียบ มีความลาดชัน ร้อยละ ๐-๑ เนื่องจากดินชุดนี้เป็นดินเหนียว ดังนั้นจึงมีความสามารถในการอุ้มน้ำสูง เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเร็ว ดินมีความสามารถในการซึมน้ำผ่านได้ช้า มีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีพื้นเป็นสีเทาเข้มถึงน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือแดงปนเหลืองส่วนดินล่างลึกตั้งแต่ ๓๐ เซนติเมตร ดินกลุ่มนี้ถ้าพบ

แถบชายทะเลมักจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในดินชั้นล่าง ที่ระดับความลึก ระหว่าง ๑๐๐-๑๕๐ เซนติเมตร ดินจะอ่อนเหลว มีสีเทาปนเขียวเข้ม มี pH อยู่ในช่วง ๔.๕- ๘ มีการอัดตัวด้วยเบสสูง มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวกสูงมาก มีปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูง มีปริมาณโปแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูงมาก สรุปแล้วดินชุดนี้ มีความอุดมสมบูรณ์ของพืชสูงถึงค่อนข้างสูง

ปัญหา : มีปริมาณอินทรีย์วัตถุค่อนข้างต่ำ

แนวทางการจัดการ : การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน โดยทั่วไปใช้ในการทำนา ส่วนใหญ่แล้ว ใช้ทำนาบางพื้นที่ใช้ในการปลูกผักหรือทำสวนผลไม้โดยการยกร่องและทำคันคูกันน้ำท่วม

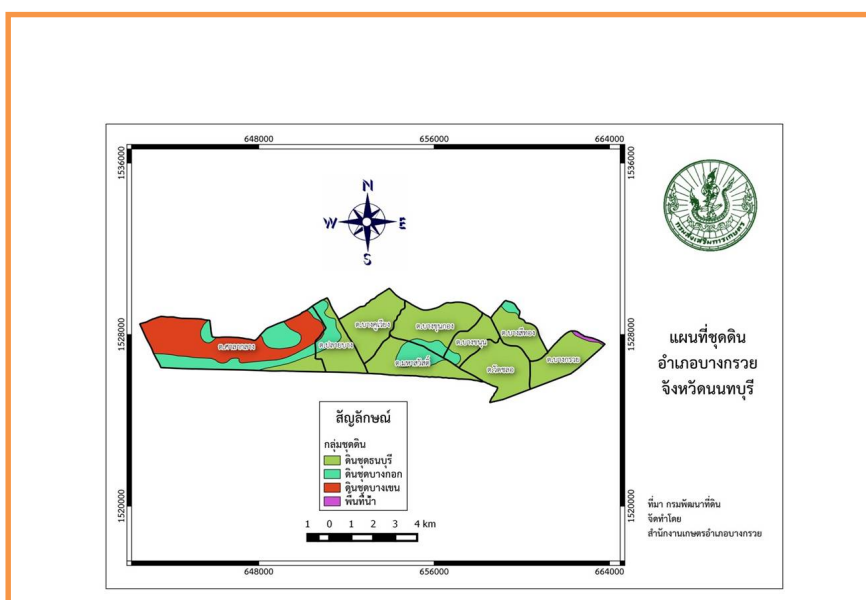
๓) กลุ่มชุดดินที่ ๘

ชุดดิน : ธนบุรี

ลักษณะเด่น : ลักษณะและสมบัติดิน เนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว ดินบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของดินและอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการชะลอร่องน้ำ ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย ดินบนมีค่า pH ๖.๐-๖.๕ ดินล่างมีค่า pH ๗.๐-๘.๕ (เป็นกรดปานกลางถึงด่างจัด) ตามปกติดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัญหา : มีการยกร่องเพื่อเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพืชผักหรือไม้ผล ทำให้ลักษณะและสมบัติดินในแต่ละพื้นที่ไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับลักษณะและสมบัติดินเดิมก่อนมีการยกร่องและวิธีการเตรียมแปลงปลูก โดยทั่วไปจะนำดินชั้นล่างที่มีโครงสร้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ชั้นดินที่เป็นกรดรุนแรงมาก หรือเป็นดินเค็มมาไว้ที่ผิวดิน ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืช

แนวทางการจัดการ : ต้องมีปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ แก้ไขความเป็นกรดรุนแรงมากหรือความเค็มของดินก่อนที่จะมีการปลูกพืช ควรมีระบบป้องกันน้ำท่วมและควบคุมระดับน้ำในร่องระหว่างแปลงปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ฤดูกาลแบ่งเป็น ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งในช่วงนี้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงเดือนพฤษภาคม - เดือนกันยายน ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกในช่วงนี้ เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีความแตกต่างของระดับพื้นดินเพียงเล็กน้อย สภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		←		→								
ฤดูฝน					←					→		
ฤดูหนาว	←	→									←	→

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๘๕๐.๕	๑๕๔.๒	๑๓๘	ตุลาคม	๓๙.๒	๑๘.๕	๒๘.๕
๒๕๖๕	๒,๑๔๕.๘	๑๗๘.๘	๑๕๒	กันยายน	๓๘.๕	๑๙.๒	๒๘.๒
๒๕๖๖	๑,๖๒๐.๔	๑๓๕.๐	๑๒๔	กันยายน	๔๐.๑	๒๐.๔	๒๙.๑
๒๕๖๗	๑,๗๘๐.๐	๑๔๘.๓	๑๔๐	ตุลาคม	๔๑.๒	๒๑.๐	๒๙.๕
๒๕๖๘	๑,๘๒๐.๐	๑๕๑.๖	๑๔๕	กันยายน	๔๐.๕	๒๐.๘	๒๙.๓

ที่มา : กองพยากรณ์อากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอบางกรวยมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลายสายเป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

๑) ถนนสายราชพฤกษ์ส่วนที่ผ่านอำเภอบางกรวย ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร ผ่านตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลบางขุน และตำบลบางขุนทอง

๒) ถนนนครอินทร์ส่วนที่ผ่านอำเภอบางกรวย ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ผ่านตำบลบางสีทอง ตำบลบางขุน ตำบลบางขุนทอง ตำบลบางคูเวียง และตำบลปลายบาง

๓) ถนนบางกรวย – ไทรน้อย ในส่วนที่ผ่านอำเภอบางกรวย มีความยาวประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ผ่านตำบลบางกรวย ตำบลวัดชะลอ และตำบลบางสีทอง

๔) ถนนกรุงนนท์ (บางกรวย) – จงถนนม ยาวประมาณ ๒๓ กิโลเมตร ผ่านตำบลวัดชลอ ตำบลบางขุน ตำบลบางขุนทอง ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลปลายบาง และตำบลศาลากลาง

๕) ถนนสายบางขุน – มหาสวัสดิ์ ยาวประมาณ ๖ กิโลเมตร แยกจากถนนกรุงนนท์ – จงถนน

๖) ถนน ร.พ.ช. สาย ร.ร.เทพศิรินทร์ - วัดตะเคียน ยาวประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ผ่านตำบลบางคูเวียง ตำบลบางขุน

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทางรถไฟ จำนวน ๑ สถานี คือ ทางรถไฟสายใต้ สถานีบางบำหรุ เป็นสถานีรถไฟในเส้นทางรถไฟฟ้ามหานครสายสีแดงอ่อน และยังเป็นสถานีของรถไฟทางไกลในเส้นทางสายใต้ ตั้งอยู่บนถนนสิรินธร ในพื้นที่แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวยจังหวัดนนทบุรี เปิดให้บริการเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถไฟฟ้า : สายสีแดง, รถบัสสาย ๕๒๔ (ปอ.) (AC), รถสองแถว ๑๐๐๓ บก, รถสองแถว ๑๐๑๐, รถสองแถว ๖๑๖๒

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ถนนกาญจนาภิเษก (ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙) หรือถนนวงแหวนรอบนอก กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระยะทางส่วนใหญ่เป็นทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ เป็นถนนสายสำคัญที่มีเส้นทางเชื่อมต่อกันเป็นวงแหวนล้อมรอบตัวเมืองกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ รวมถึงผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย มีระยะทางตลอดทั้งสายรวม ๑๖๘ กิโลเมตร

- ถนนบางกรวย-ไทรน้อย (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๑๕) ประกอบด้วยเส้นทางที่มีชื่อซ้ำกันสองสาย สายแรกคือถนนบางกรวย-ไทรน้อยสายหลัก ซึ่งระยะทางส่วนใหญ่ของถนนได้รับการกำหนดให้เป็น "ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๑๕" เป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญสายหนึ่งบนพื้นที่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาในจังหวัดนนทบุรี เนื่องจากตัดผ่านเกือบทุกอำเภอของจังหวัด ได้แก่ อำเภอบางกรวย อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางใหญ่อำเภอบางบัวทอง และอำเภอไทรน้อย ตามลำดับ ส่วนอีกสายคือถนนบางกรวย-ไทรน้อยสายแยกเข้าตัวอำเภอบางใหญ่เก่า เป็นเส้นทางสั้น ๆ ในเขตอำเภอบางใหญ่ ระยะทางบางส่วนของถนนสายนี้ได้รับการกำหนดให้เป็น "ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕๘๔"

- ถนนนครอินทร์ (ทางหลวงชนบท นบ.๑๐๒๐) เป็นเส้นทางคมนาคมในพื้นที่อำเภอมะนังนนทบุรี และอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยเป็นถนนขนาด ๑๐ ช่องทางจราจร มีเส้นทางเริ่มต้นที่แยกติวานนท์ ในอำเภอมะนังนนทบุรี ไปบรรจบกับถนนกาญจนาภิเษกที่ทางแยกต่างระดับบางคูเวียงในอำเภอบางกรวย

- ถนนราชพฤกษ์ (ทางหลวงชนบท นบ.๓๐๒๑) เป็นถนนที่ทอดยาวจากกรุงเทพมหานครสู่จังหวัดปทุมธานี เป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญสายหนึ่ง โดยสามารถเดินทางจากถนนสาทรถึงอำเภอมะนังนนทบุรีได้โดยไม่ต้องผ่านทางแยกสัญญาณไฟจราจรแม้แต่แห่งเดียว

- ถนนเจริญสุขุมวงศ์ (หน้าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) เป็นถนนในฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานคร เริ่มต้นจากถนนเพชรเกษมที่สี่แยกท่าพระ ในแขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ ตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ตัดกับถนนพณิชยการธนบุรี (เจริญสุขุมวงศ์ ๑๓) ที่สามแยกพณิชยการธนบุรี จากนั้นข้ามคลองมอญเข้าสู่พื้นที่แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย ตรงไปทางทิศเหนือ ตัดกับถนนพราณกที่สี่แยกไฟฉาย จากนั้นโค้งไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตัดกับทางรถไฟสายใต้เข้าแขวงบางขุนนนท์ ตัดกับถนนบางขุนนนท์ ที่สามแยกบางขุนนนท์ จากนั้นข้ามคลองบางกอกน้อยเข้าสู่แขวงอรุณอมรินทร์ ตัดกับถนนบรมราชชนนีที่สี่แยก

บรมราชชนนีเข้าสู่พื้นที่เขตบางพลัด โดยเป็นเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างแขวงบางบำหรุกับแขวงบางยี่ขันไปจนถึงตึกถนนสิรินธรและถนนราชวิถีที่สี่แยกบางพลัด จากนั้นจึงเข้าสู่แขวงบางพลัด มุ่งตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือข้ามคลองบางพลัดเข้าสู่พื้นที่แขวงบางอ้อ และไปสิ้นสุดที่เชิงสะพานพระราม ๗ ในพื้นที่ตำบลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

๑) คลองบางกอกน้อย กว้างประมาณ ๔๐ เมตร ความยาวในส่วนที่ผ่านอำเภอบางกรวย ๘ กิโลเมตร ต้นน้ำอยู่แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านตำบลวัดชลอ ตำบลบางสีทอง ตำบลบางขุน ตำบลบางขุนทอง และตำบลบางคูเวียง

๒) คลองมหาสวัสดิ์ กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๑๕ กิโลเมตร ต้นอยู่ที่คลองบางกอกน้อย ไหลผ่านตำบลวัดชลอ ตำบลมหาสวัสดิ์ ตำบลปลายบาง และตำบลศาลากลาง จดคลองนราภิรมย์

๓) คลองบางกรวย กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๓๐๕ กิโลเมตร ต้นอยู่ที่คลองบางกอกน้อย ไหลผ่านตำบลวัดชลอและตำบลบางกรวย ออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๔) คลองบางนา กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๖ กิโลเมตร ไหลผ่านตำบลบางคูเวียง ตำบลปลายบางและตำบลศาลากลาง

๕) คลองบางคูเวียง กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓.๕ เมตร ต้นน้ำอยู่ที่คลองบางกอกน้อย ไหลผ่านตำบลบางคูเวียง

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

อำเภอบางกรวยไม่มีโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑.	บางกรวย	-	-	-	อาคารบังคับน้ำคลองวัดจันทร์	-	๑	-	๔๓๐
๒.	บางกรวย	-	-	-	อาคารบังคับน้ำคลองหมู่บ้านศรีบัณฑิต ๓ จุดที่ ๑-	-	๑	-	๔๖๓

ที่มา : โครงการชลประทานนนทบุรี กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๙

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑.	บางขุน	-	๒	๒
๒.	บางขุนทอง	-	๖	๖
๓.	บางคูเวียง	-	๑	๑
๔.	ปลายบาง	-	๒	๒

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก และการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(อปท.) กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๙

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๐	๐.๐๐
พืชไร่	๐	๐.๐๐
ไม้ยืนต้น	๐	๐.๐๐
ไม้ผล	๔,๗๐๘.๖๒	๑๓.๗๕
พืชสวน	๒,๗๐๒.๙๙	๗.๘๙
พื้นที่นา	๑,๕๘๗.๑๗	๔.๖๓
พืชน้ำ	๔๙๒.๑	๑.๔๔
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๒๕.๑	๐.๐๗
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐	๐.๐๐
พื้นที่ลุ่ม	๗๖๐.๙๙	๒.๒๒
พื้นที่น้ำ	๖๕๔.๘๖	๑.๙๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๒,๘๙๒.๕๘	๖๖.๘๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๔๒๐.๔๓	๑.๒๓

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
วัดชลอ	๒๙	-	-	-	-	๓๔๑	๑	-	-
บางกรวย	๔๘	-	-	-	-	๒๐๕	-	-	-
บางสีทอง	๓๓	-	-	-	-	๒๓๘	-	-	-
บางขุน	๒๘	-	-	-	-	๒๒๐	๖	-	-
บางขุนทอง	๒๕	-	-	-	-	๓๐๖	-	-	-
มหาสวัสดิ์	๔๑	-	-	-	-	๖๔๕	๑	-	-
บางคูเวียง	๔๕	-	-	-	-	๒๕๗	-	-	-
ปลายบาง	๓๑	-	-	-	-	๕๐๓	-	-	-
ศาลากลาง	๔๖	-	-	-	-	๒๘๔	๙	๓๓	-
รวมทั้งหมด	๓๒๖	-	-	-	-	๒,๙๙๙	๑๗	๓๓	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
วัดชลอ	๖	-	-	-	๖	-	-
บางกรวย	๒	-	-	-	๒	-	-
บางสีทอง	๙	-	-	-	๙	-	-
บางขุน	๖	-	-	-	๖	-	-
บางขุนทอง	๑๐	-	-	-	๑๐	-	-
มหาสวัสดิ์	๑๗	-	-	-	๑๗	-	-
บางคูเวียง	๒	-	-	-	๒	-	-
ปลายบาง	๔	-	-	-	๔	-	-
ศาลากลาง	๕๕	-	-	-	๕๕	-	-
รวมทั้งหมด	๑๑๑	-	-	-	๑๑๑	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ สินค้า GI

๑) ทุเรียนนนท์

“ทุเรียนนนท์” มีหลายพันธุ์และมีความพิเศษแตกต่างกัน มีทั้งพันธุ์ก้านยาว หมอนทอง ชะนี และกระดุมทอง ปลูกในจังหวัดนนทบุรี มีรสชาติดี หวานมัน หอม เนื้อละเอียด สีเหลือง กรรมวิธีการเพาะปลูกทุเรียนชาวสวนในพื้นที่จะใช้ใบทองหลางเป็นส่วนผสมที่สำคัญของปุ๋ย จึงทำให้ทุเรียนนนท์มีคุณภาพที่ดี ซึ่งจังหวัดนนทบุรีมีสภาพภูมิประเทศเหมือนเขตร้อนชื้นทั่วไป สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์มาก เพราะเป็นดินตะกอน และมีทรัพยากรน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้ทุเรียนนนท์มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป

ทุเรียนนนท์ จังหวัดนนทบุรี มีราคากิโลกรัมละ ๑,๐๐๐ – ๑,๕๐๐ บาท ขณะที่ทุเรียนที่อื่น ราคากิโลกรัมละ ๑๕๐ บาท เป็นต้น

๒) กระท้อนห่อบางกร่าง

“กระท้อนห่อบางกร่าง” เพาะปลูกในจังหวัดนนทบุรีผลมีสีเหลืองนวล มีรสชาติความหวานที่โดดเด่นเนื้อแน่น พู ขาวปุยนุ่ม โดยอาศัยกรรมวิธีดูแลผลไม้ของชาวบางกร่าง โดยเมื่อผลกระท้อนเริ่มเปลี่ยนเป็นสีกระดังงาจะนำมาห่อด้วยใบตองแห้งหรือกระดาษ เพื่อป้องกันศัตรูพืชและช่วยให้ผลมีสีเหลืองนวลสวย จังหวัดนนทบุรี มีสภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มดินตะกอนปากแม่น้ำ มีความเข้มข้นของสารอาหารที่ผลไม้ต้องการ สภาพอากาศมีความสม่ำเสมอตลอดพื้นที่ และมีทรัพยากรน้ำที่สมบูรณ์เหมาะแก่การทำสวนผลไม้ โดยเฉพาะกระท้อนที่ได้ผลผลิตที่ดี ราคาจำหน่ายอยู่ที่ กิโลกรัมละ ๘๐-๑๒๐ บาท

๓) มะม่วงยายกล่ำนนทบุรี

“มะม่วงยายกล่ำ” มีลักษณะผลแป้นป้อมคล้ายรูปหัวใจ ให้น้ำเนื้อมาก มีเสี้ยนเล็กน้อย เมล็ดมีลักษณะตามรูปทรงของผล เมื่อผลสุกผิวมีสีเหลือง เนื้อสีเหลืองเข้ม ละเอียด แน่น ไม่ละเม้าสุกงอม รสชาติหวานหอมตามธรรมชาติ ปลูกในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มะม่วงยายกล่ำนนทบุรี มีราคากิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ขณะที่มะม่วงที่อื่น ราคากิโลกรัมละ ๒๕ บาท เป็นต้น

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครั้วเรือน ทั้งหมด	ครั้วเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑.	วัดชลอ	๙,๘๐๐	๓๑	๑๐,๖๐๐	๑๒,๑๐๐	๒๒,๗๐๐
๒.	บางกรวย	๑๑,๒๐๐	๑๘	๑๑,๘๐๐	๑๓,๒๐๐	๒๕,๐๐๐
๓.	บางสีทอง	๗,๑๐๐	๘๑	๗,๔๐๐	๘,๕๐๐	๑๕,๙๐๐
๔.	บางขุน	๒,๘๐๐	๑๔๑	๔,๔๐๐	๕,๒๐๐	๙,๖๐๐
๕.	บางขุนทอง	๔,๕๐๐	๑๕๔	๔,๒๐๐	๔,๘๐๐	๙,๐๐๐
๖.	มหาสวัสดิ์	๔,๒๐๐	๑๑๒	๑๐,๙๐๐	๑๒,๔๐๐	๒๓,๓๐๐
๗.	บางคูเวียง	๑๐,๙๐๐	๑๓๕	๔,๐๐๐	๔,๖๐๐	๘,๖๐๐
๘.	ปลายบาง	๙,๕๐๐	๗๔	๙,๘๐๐	๑๑,๐๐๐	๒๐,๘๐๐
๙.	ศาลากลาง	๘,๒๐๐	๒๖๕	๘,๒๐๐	๙,๔๐๐	๑๗,๖๐๐
รวม		๖๘,๒๐๐	๑,๐๑๑	๗๑,๓๐๐	๘๑,๒๐๐	๑๕๒,๕๐๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๐๕	๓๒.๙๑
๕๖ – ๖๕ ปี	๖๐๖	๒๘.๒๙
๔๖ – ๕๕ ปี	๔๙๐	๒๒.๘๘
๓๖ – ๔๕ ปี	๒๖๓	๑๒.๒๘
๒๖ – ๓๕ ปี	๗๑	๓.๓๑
๑๘ – ๒๕ ปี	๗	๐.๓๓
รวม	๒,๑๔๒.๐๐	๑๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๓๘๕	๖๔.๖๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๗๕๗	๓๕.๓๔
รวม	๒,๑๔๒	๑๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๖๐๓	๒๘.๖๖
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๑๗	๕.๖๖
เช่า	๑๑๘	๕.๖๖
รวม	๗๘๐	๑๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๖๐๓	๐	๐	๐	๖๐๓

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรอำเภอบางกรวย มีรายได้ไม่น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๑.๗๙% รายได้ช่วง ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๑๐.๒๖% รายได้ช่วง ๑๒๐,๐๐๐ - ๑๗๙,๙๙๙ บาท ๑๐.๒๖% รายได้ช่วง ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๕.๑๓% รายได้ช่วง ๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๒.๕๖% และรายได้ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป จำนวน ๐.๐๐%

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรอำเภอบางกรวย มีหนี้สินน้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔๐.๐๐% ช่วงหนี้สิน ๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๒๐.๐๐% ช่วงหนี้สิน ๑๒๐,๐๐๐ - ๑๗๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๐.๐๐% ช่วงหนี้สิน ๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๐.๐๐% ช่วงหนี้สิน ๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙ บาท จำนวน ๒๐.๐๐% และหนี้สินตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป จำนวน ๒๐%

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนอำเภอบางกรวย นับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๙๐ และนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ ๑๐

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

อำเภอบางกรวยมีประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณีการทำบุญตักบาตรพระ ๑๐๘ เป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันมาช้านานแล้วในอำเภอบางกรวย โดยจัดขึ้นตามวัดริมน้ำในคลองบางกอกน้อย เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนา ทำบุญ ตักบาตรเพื่อความเป็นสิริมงคล และเกิดความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในชุมชน

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
วัดชลอ	-	-	๑	๑๐	-	-	๓	๒๕	-	-	-	-
บางกรวย	-	-	๑	๑๐	๑	๑๐	๑๐	๑๐๐	-	-	-	-
บางสีทอง	๑	๑๕	๓	๓๐	๑	๑๐	๔	๕๖	-	-	-	-
บางขุน	-	-	๒	๒๖	๑	๑๐	๕	๕๖	-	-	-	-
บางขุนกอง	-	-	๕	๕๐	๑	๑๖	๖	๖๑	-	-	๑	๑๓๕
บางคูเวียง	-	-	๑	๑๐	-	-	๑	๘	-	-	-	-
มหาสวัสดิ์	-	-	๑	๑๐	-	-	๙	๙๓	๑	๑,๔๐๖	-	-
ปลายบาง	-	-	๒	๒๖	-	-	๕	๖๐	-	-	-	-
ศาลากลาง	๑	๒๐	-	-	๒	๕๑	๓	๒๙	-	-	-	-
รวม	๒	๓๕	๑๕	๑๗๒	๖	๙๗	๔๑	๔๘๘	๑	๑,๔๐๖	๑	๑๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๔๓
เครื่องดื่ม	๑๐
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓๕
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๓๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๒
รวม	๑๓๐

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและสภ.ปลายบาง	๑	ปลายบาง	๒๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลบางขุน	๕	บางขุน	๒๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มขนมทองพับเขียวขจี	๖	บางขุนทอง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผักปลอดภัยสารพิษตำบลมหาสวัสดิ์	๕	มหาสวัสดิ์	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตและจำหน่ายส้ม ประดับไม้ไทย ไม้มงคล ต.มหาสวัสดิ์	๔	มหาสวัสดิ์	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนนนท์อำเภอบางกรวย	๒	บางขุน	๗
วิสาหกิจชุมชนน้ำมันนวดสมุนไพรอาศรมฤๅษี	๒	วัดชลอ	๘
วิสาหกิจชุมชนงานประดิษฐ์จากดินไทย	๖	บางคูเวียง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพสหกรณ์ศาลากลางรักษ์พัฒนา	๑	ปลายบาง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวัดท่าบางสีทอง	๕	บางสีทอง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงดอกหน้าวัวอำเภอบางกรวย	๔	บางขุน	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชวนชม-ลีลาวดี	๒	มหาสวัสดิ์	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มภิญญดาขนมไทย	๓	บางขุนทอง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดฟางร่มโพธิ์วัดเชิง	๑	บางกรวย	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบางกรวย	๔	บางกรวย	๗
วิสาหกิจชุมชนฝ้ายมณี	๖	บางกรวย	๗
วิสาหกิจชุมชนกิ่งไม้แปรรูป	๖	มหาสวัสดิ์	๗

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพผิว	๔	บางกรวย	๑๒
วิสาหกิจชุมชนตำบลวัดชลอ	๑	วัดชลอ	๑๐
วิสาหกิจชุมชนวัดชลอร่วมใจ	๓	วัดชลอ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอมมทรัพย์พัฒนาอาชีพปลายบาง	๔	ปลายบาง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนวัดโตนดมหาสวัสดิ์	๕	มหาสวัสดิ์	๑๓
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแปรรูปเทพประทาน	๗	มหาสวัสดิ์	๑๘
วิสาหกิจชุมชนกรอบแก้วหอมทอง	๓	บางขุน	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำมันเหลืองและสมุนไพรบางกรวย	๖	บางกรวย	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกระเป๋ากีโครเซตบ้านอุทยาน	๕	บางขุนทอง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสมุนไพรอยู่ดีมีสุข	๓	บางสีทอง	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มงานแฮนด์เมดผู้สูงวัยบางกรวย	๕	บางกรวย	๒๔
วิสาหกิจชุมชนรักษัชา	๕	ปลายบาง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกล้วยทอดกรอบ กรอบ	๓	บางขุน	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มชมรมโกสนบางกรวย	๓	ศาลากลาง	๘
วิสาหกิจชุมชนบางกรวยร่วมใจพัฒนา	๓	บางกรวย	๑๐
วิสาหกิจชุมชนข้าวไร่พารวย	๘	บางกรวย	๙
วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวบ้านปลายบางเกษตร นวัตกรรมและเทคโนโลยี	๗	มหาสวัสดิ์	๙
วิสาหกิจชุมชนไทยเจริญ	๓	บางขุนทอง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรพอเพียงแก่นนทบุรี	๑	ปลายบาง	๗
วิสาหกิจชุมชนวัดอยู่ไฟหลังตลาดและสมุนไพรพื้นบ้าน	๑	บางกรวย	๗
วิสาหกิจชุมชนวิถีชีวิตแห่งสายน้ำ	๑	บางขุนทอง	๑๕
วิสาหกิจชุมชนรวมใจรักษัมหาสวัสดิ์	๗	มหาสวัสดิ์	๑๗
วิสาหกิจชุมชนธนาคารขยะประกันชีวิตเพื่อชุมชน	๗	มหาสวัสดิ์	๗
วิสาหกิจชุมชนบ้านสองออบ บางสีทอง	๕	บางสีทอง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหัตถ์ไพรบ้านไทยเจริญ	๓	บางขุนทอง	๙
วิสาหกิจชุมชนคนตำบลบางสีทอง	๕	บางสีทอง	๒๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านศาลากลาง	๒	ศาลากลาง	๑๔

วิสาทกิจชุมชนชนมไทยศาลากลาง ชุมชน๔	๓	ศาลากลาง	๗
เครือข่ายวิสาทกิจชุมชนอำเภอบางกรวย	๔	บางกรวย	๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัดท่าบางสีทอง	๑๐	บางสีทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสมุนไพรรักษาโรค	๒	วัดชลอ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเครื่องหอมบางสีทอง	๕	บางสีทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปผ้าไทยบางสีทอง	๓	บางสีทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนบ้านวัดสักใหญ่	๓	บางขุน	๑๖
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางขุน	๓	บางขุน	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์อำเภอบางกรวย	๕	บางกรวย	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสภ.ปลายบาง	๑	ปลายบาง	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรศาลากลางรักษ์พัฒนา	๑	ปลายบาง	๑๒
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรประดิษฐ์จากดินไทย	๖	บางคูเวียง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกระเป๋ากโครเซตบ้านอุทยาน	๕	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางขุนทองม.๑	๑	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านไผ่งามบางขุนทอง	๓	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชนมไทย	๓	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขนมทองพับเขียวขจี	๖	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรหมู่บ้านมั่นคง	๑	บาวสีทอง	๑๕
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรบ้านคลองจันทน์	๔	ศาลากลาง	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดช่องพลู (วิวิธราชประชานุสรณ์)	๒	บางขุนทอง	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง	๒	บางสีทอง	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดบางขุน	๒	บางขุน	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนน้อมประสงศ์วิทยา	๖	ศาลากลาง	๔๑

กลุ่มยุทธการโรงเรียนวัดสำโรง	๘	บางกรวย	๑๐
กลุ่มยุทธการโรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต	๓	ศาลากลาง	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรสูงวัยไทยเจริญ	๓	บางขุนทอง	๑๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์การเกษตรบางกรวย จำกัด	๔	มหาสวัสดิ์	๑,๔๐๖
กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางขุนทอง	๓	บางขุนทอง	๑๓๕

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนนทบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
วัดชลอ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บางกรวย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บางสีทอง	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
บางขุน	๑	๓	-	-	-	-	-	-	-
บางขุนทอง	-	๒	-	-	-	-	-	-	-
มหาสวัสดิ์	-	๓	-	-	๑	-	-	-	๑
บางคูเวียง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ปลายบาง	-	๒	-	-	-	-	๑	-	-
ศาลากลาง	-	๒	๑	๑	-	-	-	-	-
รวม	๑	๑๔	๑	๑	๒	-	๑	-	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
วัดชลอ	๑	-	-	๑	๒	๘	-	-	-
บางกรวย	-	๑	-	๑	๒	๓	-	-	-
บางสีทอง	-	-	-	๒	๖	๔	๑	-	-
บางขุน	-	-	-	๑	๓	๔	๒	-	-
บางขุนทอง	-	-	-	๖	๖	๕	-	-	-
มหาสวัสดิ์	-	๑	-	๕	๕	๗	-	-	-
บางคูเวียง	-	-	-	๑	๘	๕	๔	-	-
ปลายบาง	-	-	-	๔	๖	๕	๑	-	-
ศาลากลาง	-	-	๔	๔	๗	๕	-	๑	-
รวม	๑	๒	๔	๒๕	๔๕	๔๖	๘	๑	-

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอบางกรวย มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
บางขุนทอง	๑	การอนุรักษ์ทุเรียนนนท์
บางขุน	๑	การอนุรักษ์ทุเรียนนนท์
รวม	๒	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑.	ศูนย์ ศพก. อำเภอ บางกรวย จังหวัด นนทบุรี	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	บางขุน
๒.	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ต.ศาลากลาง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑	ศาลากลาง
๓.	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	ศาลากลาง
๔.	แปลงสาธิตเกษตรแปลงใหญ่	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	บางขุน
๕.	ศาลาเอนกประสงค์หมู่ ๔ ต.ศาลากลาง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	ศาลากลาง
๖.	แปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ศาลากลาง
๗.	ชมรมอนุรักษ์ทุเรียนนนท์อำเภอบางกรวย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	บางขุน
๘.	สวนหน้าวัดคุณลัดดาวัลย์	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑	ปลายบาง
๙.	ศูนย์เรียนรู้ไม้ดอกไม้ประดับอำเภอบางกรวย	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๒	มหาสวัสดิ์
๑๐.	สวนหน้าวัดสมพงษ์ เม่นขำ	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๔	บางขุน
๑๑.	ศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชบางสีทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	บางสีทอง
๑๒.	สวนพุทธรักษามหาสวัสดิ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ดอกไม้ประดับ	๕	มหาสวัสดิ์
๑๓.	ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบางกรวย	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๕	ปลายบาง
๑๔.	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพญา	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ดอกไม้ประดับ	๑	บางขุนทอง
๑๕.	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านมั่งคั่ง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	บางสีทอง
๑๖.	ศูนย์เรียนรู้การปลูกกระท้อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑	บางขุนทอง
๑๗.	สวนพุทธสุทธิพันธ์	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ดอกไม้ประดับ	๕	มหาสวัสดิ์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๔

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑.	บางขุนทอง	แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอบางกรวย	ทุเรียน	๔๗	๑๔๘.๒๘
๒.	มหาสวัสดิ์	แปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับอำเภอบางกรวย	ไม้ดอกไม้ประดับ	๔๒	๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๔

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอบางกรวย

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอบางกรวย

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ทุเรียน

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[√] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [√] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ)....น้ำปะปา.....

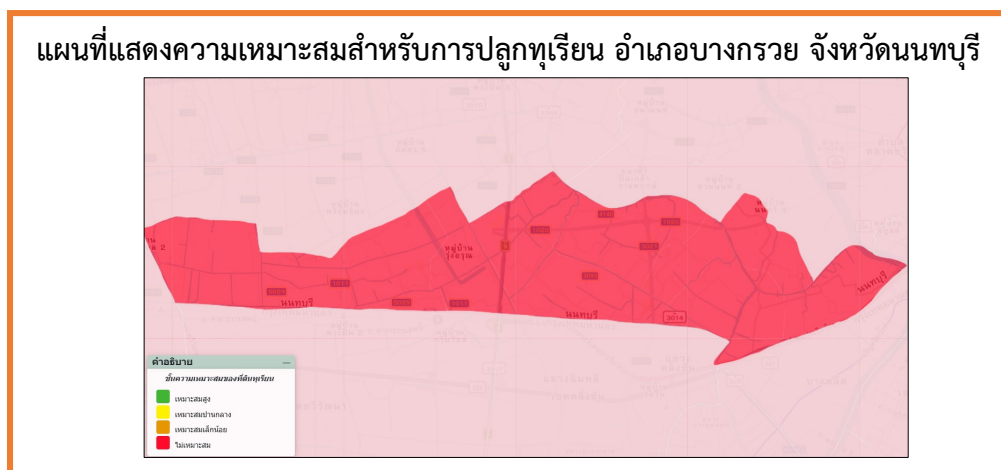
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกรวย	-	-	-	๓๔,๒๔๙.๘๐	๓๔,๒๔๙.๘๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙

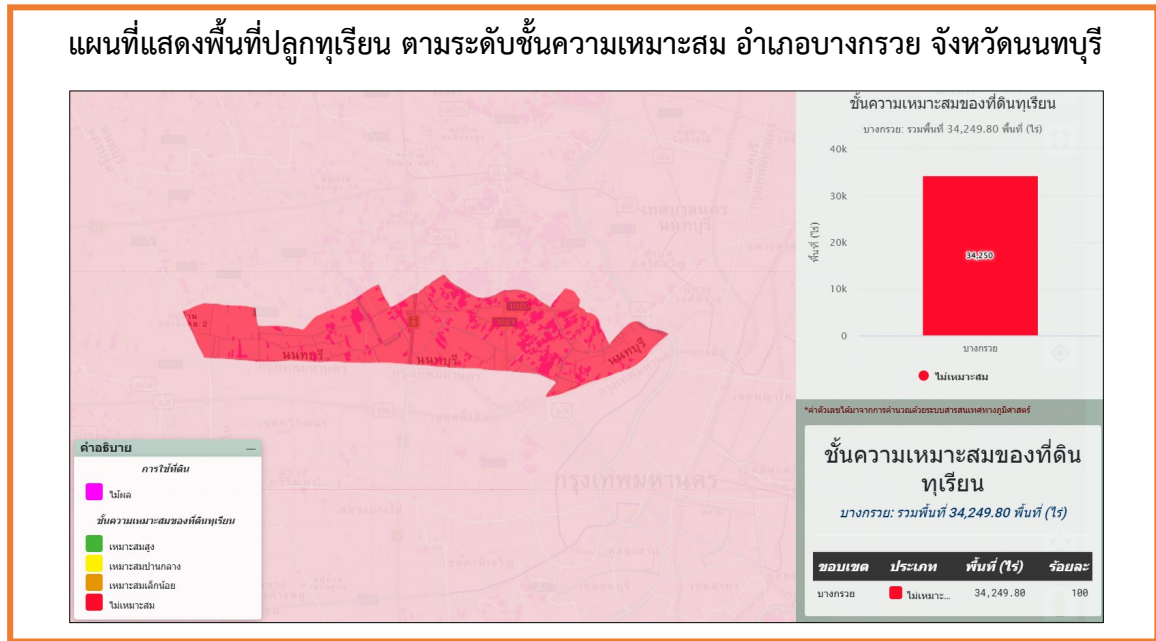
ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

ตารางที่ ๒๗ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
วัดชลอ	๖	๑.๖	๑.๖	๐.๔๘	๐.๓๐
บางกรวย	๔	๑.๑๓	๑.๑๓	๐.๓๔	๐.๓๐
บางสีทอง	๓๖	๒๔.๔๖	๑๓.๙๓	๔.๑๘	๐.๓๐
บางขุน	๓๒	๒๗.๖๓	๒๐.๗๕	๖.๒๓	๐.๓๐
บางขุนกอง	๔๒	๓๒.๒๒	๒๙.๗๒	๑๐.๔๐	๐.๓๕
บางคูเวียง	๑๔	๖.๑๓	๖.๑๓	๒.๔๖	๐.๔๐

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑) การใช้พันธุ์ดี

ต้นแม่พันธุ์ของกิ่งพันธุ์ควรมีอายุประมาณ ๒ ปีขึ้นไป เพื่อให้ผลผลิตที่มีคุณภาพ หากอายุน้อยกว่านี้จะไม่แข็งแรงและหากอายุมากเกินไปรากอาจขาดได้ ขนาดของกิ่งพันธุ์ควรอยู่ที่ ๕๐ เซนติเมตร การเลือกกิ่งพันธุ์มาใช้ ถ้าเลือกจากกิ่งตะเข็บ (กิ่งข้าง) จะให้ผลผลิตเร็วแต่ความแข็งแรงของต้นจะน้อย หากเลือกกิ่งพันธุ์จากกิ่งกระโดง ผลผลิตจะออกช้าแต่ต้นมีความคงทนแข็งแรงสูง จากนั้นเมื่อได้กิ่งพันธุ์อายุเหมาะสมแล้ว ควรรอให้ใบอ่อนแก่ก่อน ไม่ควรลงปลูกขณะที่แตกใบอ่อน เพราะหากโดนแดดจัดจะทำให้ทุเรียนเฉาในทันที และช่วงเวลาที่ปลูกควรปลูกตอนเย็น เพราะจะทำให้ต้นไม่เหี่ยว

๒) การเตรียมดิน

ปลูกโดยการยกร่อง บนร่องสวนและบนคันรอบ ๆ สวน (ความกว้างสันร่อง ๖ เมตร ร่องน้ำกว้าง ๑.๕ เมตร ลึก ๑ เมตร) มีการยกโคก (พูนดิน) โดยใช้ดินจากบริเวณที่จะปลูกทำให้ร่วนซุย และพูนขึ้นมาจากพื้นประมาณ ๕๐ เซนติเมตร และมีเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ เมตร จากนั้นขุดหลุมปลูกบริเวณกลางโคก โดยขุดลงไปเท่าขนาดถุงชำ และใช้ดินร่วนหรือดินผสมปุ๋ยคอกผสมเกลบดิบใส่รองก้นหลุม โดยการปลูกทุเรียนในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี เกษตรกรจะมีการปลูกต้นทองหลางเพื่อเป็นไม้บังเงา เมื่อใบทองหลางหล่นลงร่องสวนเมื่อครบปีก็สามารถสาดเลนเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้ต้นทุเรียน

๓) การปลูก

ระยะห่าง ๙ x ๙ เมตร ประมาณ ๒๐ ต้น/ไร่

๔) ระบบการให้น้ำ

ทุเรียนปลูกใหม่ควรรดน้ำทุกวันเป็นเวลา ๑ เดือน หรือ อย่างน้อย ๑๕ วัน ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ปริมาณเท่า ๆ กัน จากนั้น อาจรดน้ำ ๒ วัน/ครั้ง หรือสังเกตตามความขึ้นบริเวณโคนต้น ถ้าดินชุ่มดีอยู่ไม่ต้องรดน้ำมาก ในปีต่อไป ควรดูแลรดน้ำทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรใช้วัสดุคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในดิน

๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งกิ่ง ควรเลี้ยงให้มีลำต้นกลางเพียงต้นเดียวและไว้กิ่งแรก สูงจากพื้นดินประมาณ ๘๐-๑๐๐ ซม. และตัดกิ่งแห้ง กิ่งเป็นโรค กิ่งน้ำค้าง กิ่งแขนงเล็กๆ ด้านในทรงพุ่ม และกิ่งที่ทำมุมแคบออก และควรทาแผลที่ตัดด้วยปูนแดงกั้นกับหมาก

การปฏิบัติเพื่อช่วยในการออกดอก หลังจากฝนทิ้งช่วงให้กำจัดวัชพืชใต้ทรงพุ่ม และใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๘-๒๔-๒๔ ๙-๒๔-๒๔ หรือ ๑๒-๒๔-๒๔ ประมาณ ๒-๓ กิโลกรัมต่อต้น หลังจากนั้น งดการให้น้ำ ๑๐-๑๔ วัน เมื่อสังเกตเห็นใบทุเรียนเริ่มลดลงต้องให้น้ำที่ละน้อยเพื่อกระตุ้นให้ตาดอกเจริญ อย่าปล่อยให้ขาดน้ำจนใบเหลือง เพราะตาดอกจะไม่เจริญและอย่าให้น้ำมากเกินไปเพราะช่อดอกจะเปลี่ยนเป็นใบได้

การปฏิบัติในช่วงการออกดอก เมื่อทุเรียนออกดอกในระยะไข่ปลามีปริมาณมากพอแล้วเริ่มให้น้ำในสภาพปกติ ก่อนดอกบาน ๗-๑๐ วัน ไปจนถึงดอกบานให้ลดการให้น้ำลง ๒ ใน ๓ ของปกติและรดบริเวณโคนต้นเท่านั้น เริ่มให้น้ำในระดับปกติได้หลังจากผสมเกสรแล้ว ๓ สัปดาห์

๖) การใส่ปุ๋ย

ระยะ ๒ ปีแรก ให้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอกรอบโคนต้นโดยโรยในร่องรอบโคนต้นระยะที่ผลทุเรียนเริ่มแก่ ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ปริมาณ ๑-๒ กก. ราดโคนต้นแล้วสาดเลนทับ

๗) การเก็บเกี่ยว

ทุเรียนจะให้ผลผลิตเมื่ออายุได้ ๔-๖ ปี ทุเรียนจะเริ่มแก่หลังจากออกดอก ประมาณ ๑๐๐-๑๓๐ วัน แล้วแต่ละชนิดของพันธุ์เกษตรกรนิยมเก็บเกี่ยวเมื่อทุเรียนเมื่อปลิงยังไม่หลุดจากขั้ว ให้ตัดเหนือปลิงของก้านผลด้วยมีดคมและสะอาดและใช้เชือกผูกที่ละผล ผลผลิตที่ได้ไม่วางบนพื้น ต้องวางในเข่ง หรือกระจาดในการรองรับ

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ทุเรียนในอำเภอบางกรวยจะเก็บเกี่ยวในระยะที่พร้อมรับประทาน เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วทุเรียนจะถูกวางในกระจาดและมีการติดสติ๊กเกอร์พันขั้วทุเรียน เพื่อแสดงแหล่งผลิตและคุณภาพของสินค้า จากนั้นก็จะส่งต่อถึงมือผู้ลูกค้าโดยตรง ส่วนมากจะมีการจองก่อนที่จะตัด แล้วส่งถึงมือลูกค้าหรือลูกค้าจะมาตัดผลผลิตเองที่สวน

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

ก่อนปลูกรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกและเชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกัน โรครากเน่าโคนเน่า ช่วงแตกใบอ่อนควรดูแลเพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยไฟ ไรแดง ช่วงฤดูฝนดูแลโรครากเน่าโคนเน่า และควบคุมวัชพืชโดยการปลูกพืชคลุมดิน

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอบางกรวย มีการปลูกทุเรียน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทุเรียน					←	→		△				
					←	→						

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน ในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

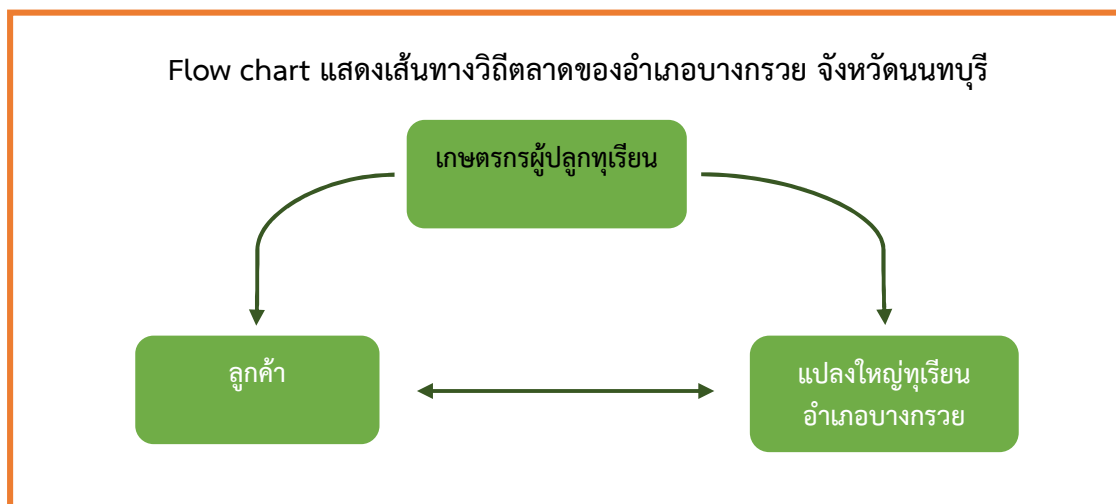
ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘

รายการค่าใช้จ่าย	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	ปีที่ ๖
๑.ค่าเตรียมดินยกร่อง	๒๐,๐๐๐	-	-	-	-	-
๒.ค่ากิ่งพันธุ์	๘,๐๐๐	-	-	-	-	-
๓.ค่าจ้างปลูก	๒,๐๐๐	-	-	-	-	-
๔.ค่าปุ๋ยคอก	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
๕.ค่าปุ๋ยเคมี	-	-	-	-	-	-
๖.ค่าสารเคมีปราบศัตรูพืช	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐	๕๕๐
๗.ค่าจ้างสาดเลน	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐
๘.ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐
๙.ค่าแรงอื่นๆ	๑๔๖,๐๐๐	๑๔๖,๐๐๐	๑๔๖,๐๐๐	๑๔๖,๐๐๐	๒๙๒,๐๐๐	๒๙๒,๐๐๐
รวมค่าลงทุนทั้งหมด	๑๘๗,๐๕๐	๑๕๖,๕๕๕	๑๕๖,๕๕๕	๑๕๖,๕๕๕	๓๐๓,๐๕๐	๓๐๓,๐๕๐
ผลผลิต/ไร่ (ผล)	-	-	-	-	๖๐	๑๒๐
ราคา (บาท/ผล)	-	-	-	-	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
รายได้/ไร่	-	-	-	-	๙๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
กำไร/ไร่	-๑๘๗,๐๕๐	-๑๕๖,๕๕๕	-๑๕๖,๕๕๕	-๑๕๖,๕๕๕	๒๑๓,๐๕๐	๑๒๓,๐๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๙ แสดงวิถีการตลาดทุเรียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอบางกรวย เนื่องจากตลาดทุเรียนในพื้นที่อำเภอบางกรวยจะเป็นทุเรียนที่เกษตรกรขายเอง ส่งตรงถึงมือผู้บริโภค มีการสั่งจองทุเรียนจากผู้บริโภคโดยตรงด้วยและมีเกษตรกรบางส่วนที่นำทุเรียนไปขายที่ตลาดเอง รวมถึงนำไปขายกับตลาดที่หน่วยงานราชการหรือเอกชนจัดขึ้น ซึ่งเป็นการรับรองถึงแหล่งผลิตทุเรียนนนท์ให้ผู้บริโภคทราบ

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๑๔๘ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๘ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๐ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑.	นายกิตติ มั่นกตัญญู	๒	บางสีทอง	บางกรวย	๒๕๖๐	ไม้ผล
๒.	นายชคดี นันทสวัสดิ์ศรี	๒	บางขุน	บางกรวย	๒๕๖๐	ไม้ผล
๓.	นายมนตรี แยมทรัพย์	๒	บางขุน	บางกรวย	๒๕๖๐	ไม้ผล
๔.	นายเฉลียว เล็กประพันธ์	๑	วัดชลอ	บางกรวย	๒๕๖๐	ไม้ผล
๕.	นายรังสี เย็นวอน	๒	บางสีทอง	บางกรวย	๒๕๖๒	ไม้ผล
๖.	นางนันทนา รัตนเจริญ	๓	บางขุนทอง	บางกรวย	๒๕๖๒	ไม้ผล
๗.	นางพิมพ์สิริ ทองอ่อน	๑	บางสีทอง	บางกรวย	๒๕๖๒	ไม้ผล
๘.	นางละมัย พ่วงแต้ม	๒	บางขุน	บางกรวย	๒๕๖๒	ไม้ผล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางกรวย
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอบางกรวย
วิสาหกิจชุมชน	๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกทุเรียนนนท์อำเภอบางกรวย

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าทุเรียน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	- พื้นที่สวนดั้งเดิมลดลงจากการขยายตัวของเมือง - สวนทุเรียนดั้งเดิมถูกล้อมด้วยชุมชนเมือง	- การคัดแยกขนาดการบรรจุ (แบบเป็นลูก/แบบเนื้อล้วน) จะทำภายในสวน - พื้นที่ในบ้านหรือศาลาในสวนถูกใช้เป็นจุดพักและคัดแยกผลผลิต	- การขายตรงที่หน้าสวนหรือขายในห้างสรรพสินค้า/งานผลไม้ในนนทบุรี
	ปัญหา Pain point	- ปัญหาน้ำเค็มรุกไล่ในพื้นที่เกษตร - มลพิษจากไซต์ก่อสร้างรอบสวน	- การจัดพื้นที่ไม่แยกสัดส่วนระหว่าง "ที่อยู่อาศัย" กับ "จุดบริการลูกค้า"	- ทำเลสวนบางแห่งลึกและหายาก ลูกค้าไปไม่ถูก
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- ระบบแจ้งเตือนน้ำกันเค็ม เพื่อรักษาต้นทุเรียนและป้องกันการสูญเสียอย่างทันทั่วทั้ง	- ออกแบบผังจุดพักทุเรียนให้เป็นสัดส่วน มีผังแปลงที่เป็นระบบ	- ปักหมุด Google Maps ให้แม่นยำและอัปเดตสถานะ "มีของ/หมด" และแจ้งช่วงฤดูที่มีผลผลิตให้เป็นข้อมูลเรียลไทม์
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	- ส่วนใหญ่เจ้าของสวนจะดูแลเอง - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ	- แรงงานฝีมือในการ "เคาะทุเรียน" และปิ่นเก็บเกี่ยวเริ่มหายาก - สมาชิกในครอบครัวช่วยกันคัดและเตรียมสินค้าเอง	- เจ้าของสวนพูดคุยและให้ความรู้ลูกค้าโดยตรง ลูกค้าซื้อสินค้าหน้าสวน
	ปัญหา Pain point	- ขาดคนรุ่นใหม่มาสืบทอด องค์ความรู้	- การพึ่งพาความชำนาญส่วนบุคคลสูงเกินไป เสี่ยงต่อความผิดพลาดสำหรับผู้ที่ยังไม่มีประสบการณ์มากนัก - สินค้าถูกจองหมด ไม่มีสินค้าขายให้ลูกค้าที่รอคอนมาหน้าสวน	- ขาดทักษะการตลาดและการทำ Content เพื่อเพิ่มมูลค่า
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- ใช้เทคโนโลยีช่วยดูแลสวนเพื่อลดภาระเจ้าของสวน	- ระบบจองคิวเข้าชมหรือจองสินค้า และแจ้งเวลาเข้ารับสินค้า	- ใช้ AI ช่วยเขียน Content และจัดการระบบหลังบ้าน
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	- ทุเรียนเกรดพรีเมียม เน้นคุณภาพรายลูก	- ทุเรียนถูกตัดตามคิวจอง (Pre-order) ไม่มีการสต็อกสินค้าค้างคืน	- ลูกค้าได้เห็นต้นทุเรียนและรับสินค้าสดๆ จากมือเกษตรกร
	ปัญหา Pain point	- ความไม่แน่นอนของผลผลิตจากสภาพอากาศ (Climate Change) - สินค้ามีไม่พอขายหน้าสวน	- ปัญหาทุเรียนอ่อน หรือทุเรียนไม่ได้คุณภาพหลุดไปถึงลูกค้า	- ไม่มีระบบยืนยันความแท้ของสินค้าที่เป็นสากล
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	- ใช้โดรนและภาพถ่าย AI พยากรณ์จำนวนผลผลิตล่วงหน้า เพื่อให้จำนวนผลผลิตที่มีสอดคล้องกับคิวการจองของลูกค้า - ระบบแจ้งยอดผลผลิตล่วงหน้าผ่าน Social Media เพื่อลดการวอลถกอินเสียเที่ยว	- เครื่องวัดความสุกด้วยคลื่นความถี่ (ไม่ต้องเจาะ/ปาย) - ระบบจองและมัดจำออนไลน์ที่ผูกกับรหัสต้น/รหัสลูก	- ติดแท็กที่ขั้วผล สแกนเช็คประวัติและรับรอง GI ได้ทันที

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๓ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการผลิตทุเรียนคุณภาพด้วยเทคโนโลยีเกษตรเท่าทันภูมิอากาศ เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางที่ ๑ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบอัจฉริยะ แนวทางที่ ๒ การสร้างภูมิคุ้มกันด้วยระบบพยากรณ์อากาศ แนวทางที่ ๓ กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๔. หลักการและเหตุผล	ในปัจจุบันสวนทุเรียนเผชิญกับวิกฤตความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทั้งปัญหภัยแล้งรุนแรงและปริมาณฝนที่ไม่ตกตามฤดูกาล ส่งผลให้ผลผลิตเสียหายและคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ขณะที่ตลาดต่างประเทศเริ่มใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นข้อกีดกันทางการค้า การนำระบบ CSA (Climate-Smart Agriculture) มาใช้ ไม่ใช่แค่การปลูกแบบเดิม แต่คือการปรับเปลี่ยนผ่าน ๓ เสาหลัก คือ การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ด้วยข้อมูลแม่นยำ การปรับตัวต่อภัยพิบัติด้วยระบบพยากรณ์ล่วงหน้า และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้ปุ๋ยและพลังงานที่เกินจำเป็น
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการทำสวนทุเรียนแบบดั้งเดิมสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต (น้ำ ปุ๋ย แรงงาน) และเพิ่มสัดส่วนทุเรียนเกรดพรีเมียม (Grade A) ให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผลผลิตรวม ๓. เพื่อสร้างต้นแบบสวนทุเรียนคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Durian) ที่สามารถรับรองมาตรฐานระดับสากล
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงด้านภูมิอากาศ ทำให้รายได้มีความมั่นคงไม่ผันผวนตามสภาพอากาศ ๒. ทุเรียนของจังหวัดได้รับการยกระดับเป็น "ทุเรียนรักษาสีโลก" สร้างจุดขายใหม่ในตลาดมูลค่าสูง ๓. เกิดชุดข้อมูลความรู้ด้านการเกษตรที่จังหวัดสามารถนำไปใช้ทำนายผลผลิตในภาพรวมได้
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกทุเรียนในอำเภอบางกรวย จำนวน ๓๐ ไร่
๘. กิจกรรมหลัก	๑. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี IoT และ Sensor งบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท ๒. การบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ งบประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท ๓. การจัดการคาร์บอนและวัสดุเหลือใช้ งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท ๔. การจัดทำระบบฐานข้อมูลและเฝ้าระวัง งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๙ – เดือนมีนาคม ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐ บาท (กรมส่งเสริมการเกษตร)
๑๒. ผลผลิต (Output)	จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน CSA และระบบรดน้ำอัจฉริยะไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. อัตราการใช้ทรัพยากร (น้ำ/ปุ๋ย) ลดลงอย่างน้อย ๒๐% ๒. มูลค่าผลผลิตทุเรียนต่อไร่เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑๕% ๓. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหน่วยผลผลิตลดลง

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๔ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการผลิตทุเรียน คุณภาพด้วย เทคโนโลยีเกษตรเท่า ทันภูมิอากาศ เพื่อ สร้างความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม	๑. งบประมาณ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ๒. ชุดอุปกรณ์ IoT และเซนเซอร์วัด ความชื้นดิน ๓. ผู้เชี่ยวชาญด้าน CSA และเทคโนโลยี เกษตร ๔. ฐานข้อมูลสภาพ ภูมิอากาศย้อนหลัง	๑. วิเคราะห์พื้นที่ (Mapping): วางระบบ ฐานข้อมูลความเหมาะสม ของดินและน้ำรายแปลง ๒. ติดตั้ง Smart System: ติดตั้งสถานี ตรวจวัดอากาศและระบบ ให้น้ำอัจฉริยะในสวน ต้นแบบ ๓. พัฒนาทักษะ: อบรม การบริหารจัดการสวน แบบ Low Carbon และ การใช้ปุ๋ยสั่งตัด ๔. การจัดการมาตรฐาน: เตรียมความพร้อมเข้าสู่ การรับรอง Carbon Footprint	๑. เกษตรกร [ระบุ จำนวน] ราย ได้รับการ อบรมและปรับปรุงสวน ตามแนวทาง CSA ๒. มีสวนทุเรียนต้นแบบ อัจฉริยะที่ติดตั้งระบบ IoT จำนวน [ระบุ จำนวน] แห่ง ๓. คู่มือการบริหาร จัดการทุเรียนเท่าทัน ภูมิอากาศประจำจังหวัด	๑. ต้นทุนปัจจัยผลิต (น้ำ/ปุ๋ย/พลังงาน) ของ เกษตรกรในโครงการ ลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ ๒. สัดส่วนทุเรียน คุณภาพ (Grade A) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ แม้ ในสภาวะอากาศ แปรปรวน ๓. เกิดเครือข่ายความ ร่วมมือด้านข้อมูล ภูมิอากาศระดับชุมชน	๑. จังหวัดเป็นศูนย์กลาง การผลิตทุเรียน คุณภาพสูงที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม (Low Carbon Hub) ๒. ภาคเกษตรมีความ ยืดหยุ่น (Resilience) ต่อวิกฤตโลกร้อนอย่าง ยั่งยืน ๓. รายได้มวลรวม จังหวัด (GPP) จากภาค เกษตรเพิ่มขึ้นจากการ ส่งออกตลาดพรีเมียม	งบพัฒนา จังหวัด / งบ กระทรวง เกษตรและ สหกรณ์	พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๙, อาณาเขตติดต่อ
 ที่ว่าการอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๙, แสดงเขตการปกครองอำเภอบางกรวย
 กรมการปกครอง. ๒๕๖๙, สรุปเขตการปกครองอำเภอบางกรวย
 กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๖๘, แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอบางกรวย
 _____. ๒๕๖๘, แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอบางกรวย
 กรมอุตุนิยมวิทยา. ๒๕๖๘, กองพยากรณ์อากาศ. รายงานลักษณะอากาศรายปีของประเทศไทย จาก
www.tmd.go.th
 กรมชลประทาน. ๒๕๖๙, โครงการชลประทานนนทบุรี. ข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก จาก
<http://dsit.rid.go.th/>,
 _____. ๒๕๖๙, ระบบฐานข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็กและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.). ข้อมูลบ่อบาดาล จาก
<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/index.php>
 กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๙, การใช้ประโยชน์ที่ดิน จาก http://agri_map_online.moac.go.th/
 สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, ข้อมูลด้านพืช
 สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, ข้อมูลด้านปศุสัตว์
 สำนักงานประมงอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, ข้อมูลด้านประมง
 สำนักงานทะเบียนอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, จำนวนครัวเรือนละประชากร
 กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๘, จำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ
 _____. ๒๕๖๘, จำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ
 _____. ๒๕๖๘, จำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน
 _____. ๒๕๖๘, จำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์
 สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๙, จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร
 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์
 สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๙, ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
 _____. ๒๕๖๙, ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนนทบุรี. ๒๕๖๙, ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์
 สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๙, จำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร
 _____. ๒๕๖๙, จำนวนอาสาสมัครเกษตร
 _____. ๒๕๖๙, ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน
 _____. ๒๕๖๙, ข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
 การผลิตสินค้าเกษตร
 _____. ๒๕๖๙, ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่
 กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๙, เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน จาก
http://agri_map_online.moac.go.th/
 _____. ๒๕๖๙, แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน จาก
http://agri_map_online.moac.go.th/

สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, แสดงครีวเรือ พื้นที่ปลูก และผลผลิตทุเรียน
กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๙, แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน (พื้นที่ปลูกจริง) จาก

http://agri_map_online.moac.go.th/

_____. ๒๕๖๙, พื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จาก

http://agri_map_online.moac.go.th/

_____. ๒๕๖๙, แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จาก

http://agri_map_online.moac.go.th/

สำนักงานเกษตรอำเภอบางกรวย. ๒๕๖๘, แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียน ปี ๒๕๖๘

_____. ๒๕๖๘, วิธีการตลาดทุเรียน

_____. ๒๕๖๙, องค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่